

Utlåtande Rotel X (Dnr 2017/000219)

En policy för stadens torg och parker

Motion (2017:3) av Joakim Larsson (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Joakim Larsson (M) anför i en motion till kommunfullmäktige att det synes råda ett ointresse för kvaliteten i stadens offentliga rum som har lett till att flera torg har förfulats på senare tid. Joakim Larsson befarar att denna negativa utveckling kommer att fortsätta om inte staden ställer högre krav på den estetiska gestaltningen av anordningar som kan förekomma på torgen. Motionären konstaterar också att trafik- och renhållningsnämndens (numera trafiknämndens) beslut den 21 maj 2014 om att utreda förutsättningarna för en upprustning av Kungsträdgården och modernisering av evenemangsytan inte har givit något resultat ännu. I motionen yrkas på att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt berörda nämnder att utarbeta en policy för ett enhetligt uttryck för stadens torg och parker med bäring på såväl permanenta som tillfälliga anordningar.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Kulturnämnden, Trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret konstaterar att trafiknämnden tagit fram ett möbleringsprogram för stadens offentliga miljöer. Torghandeln i staden regleras i lokala ordningsföreskrifter, vars utformning kommunfullmäktige i budget 2017 har gett fastighetsnämnden och trafiknämnden i uppdrag att se över. Vidare konstateras att det formulerats uppdrag kring Kungsträdgårdens utveckling i budget 2017 samt att det pågår ett planeringsarbete kring parkens utveckling. Ytterligare uppdrag anses inte nödvändigt.

Exploateringsnämnden ställer sig positiv till att styrdokument och rutiner utvecklas så att enhetlighet i uttryck nås för stadens torg och parker.

Fastighetsnämnden konstaterar att mycket av det som motionären efterfrågar regleras idag med torgstadgan samt genom upplåtelse med polistillstånd, men kan utvecklas ytterligare.

Kulturnämnden delar motionens syn att våra torg och parker är viktiga offentliga rum och bedömer att olika stadsrum och parkers karaktärer och kvaliteter ska vara vägledande för gestaltungsuppdrag. Förslaget att besluta om uppdrag att ta fram en policy ligger i linje med trafikkontorets pågående arbete med en strategi för offentliga rum och nämnden bedömer därför inte att någon ny policy behöver tas fram.

Trafiknämnden delar motionärens syn att våra parker och torg är viktiga offentliga platser och bedömer att det pågående program- och visionsarbetet och samarbetet med berörda förvaltningar kommer att leda till en utveckling av Kungsträdgården som ligger i linje med de stora värden som denna plats har. Vidare anser nämnden att förslaget om framtagande av en ny policy ligger i linje med trafikkontorets pågående arbete med en strategi för offentliga rum och bedömer därför inte att någon ny policy behövs.

Farsta stadsdelsnämnd påpekar att staden redan har flera dokument som tar upp utformning och skötsel av parker och torg, som lokala parkplaner, möbleringsprogrammet och Grönare Stockholm och att detta är tillräckligt. Däremot behöver villkoren och riktlinjerna för tillfälliga evenemang skärpas och bli mer enhetliga.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att för att uppnå ett fungerande stadsliv och en bra stadsmiljö är gestaltningen samt utformningen av de offentliga rummen och dess anläggningar av största betydelse.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att god gestaltning, skötsel och gott underhåll av det offentliga rummet är viktigt för att uppnå stadens mål om en levande och trygg stadsmiljö, men anser inte att ännu en policy eller riktlinje behöver tas fram för den permanenta utformningen av det offentliga rummet. Nämnden delar motionärens uppfattning om att staden behöver styrmedel för att säkerställa en god gestaltning vid tillfälliga evenemang i det offentliga rummet och poängterar vikten av att dessa tas fram i samarbete mellan berörda aktörer.

Mina synpunkter

En hög kvalitet på det offentliga rummet är betydelsefullt för Stockholm med höga ambitioner vad gäller hållbarhet och livskvalitet. Väl gestaltade och kulturellt innehållsrika miljöer kan bidra till sammanhållning och trygghet.

Trafiknämnden har det övergripande ansvaret för utformning, drift och underhåll av stadens gator, torg och kajer. I arbetet är det avgörande med en god dialog med övriga berörda förvaltningar och aktörer. I trafiknämndens ansvar ingår Kungsträdgården som är en av stadens sex kommuncentrala parker. Evenemangsdelen av parken ansvarar kulturnämnden för.

I remissförslaget till trafik- och gatumiljöplan för city finns en övergripande långsiktig åtgärdsplan för Kungsträdgården som staden för närvarande utvecklar ytterligare.

Jag anser att det är viktigt att Kungsträdgården precis som andra parker i staden värnas och utvecklas. Kungsträdgården är ett av Stockholms vackraste offentliga rum för alla stockholmare och besökare. På samma sätt kan även det lokala torget vara en samlingsplats som levandegör stadsdelen genom att skapa förutsättningar för sociala möten och aktiviteter som attraherar flera målgrupper.

Trafiknämnden har tagit fram en strategi för offentliga rum, en inriktning och vägledning för stadens planering som kompletterar framkomlighetsstrategins fokus på rörelse med viktiga funktioner för vistelse och stadsliv. Strategin behandlas av kommunfullmäktige under våren 2018 och syftet är att ge en tydligare beskrivning av stadens gator, torg och kajers roll som mötesplats i en växande stad. Staden har även tagit fram ett möbleringsprogram för stadens offentliga miljöer för att skapa ett sammanhållet helhetsintryck.

Som en del i detta sker genom Grönare Stockholm en satsning på att anlägga nya parker och gröna stråk i ytterstaden och trygghets- och attraktivitetsskapande åtgärder på torg, platser och stråk. Målsättningen är att

skapa nya attraktiva och trygga mötesplatser. Genom att peka ut en tydlig organisation tillsammans med en satsning på stadens grönområden, inte minst i ytterstaden, skapas förutsättningar för en bättre planering och utveckling av stadens parker och naturområden.

Olika platser i Stockholm har olika förutsättningar när det gäller gestaltning, funktioner och vilka uttryck som är lämpliga. Ett enhetligt uttryck över hela staden bedöms inte som rimligt eller ens önskvärt. Olika stadsrums och parkers karaktärer och kvaliteter ska vara vägledande för gestaltungsuppdrag.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2017:3) om en policy för stadens torg och parker av Joakim Larsson (M) bifalls.
2. Därutöver anför följande.

Det offentliga rummet – gator och trottoarer, torg och parker, kajer och lekplatser – är en väsentlig del av varje stad. Det är i ”utrymmet mellan husen” som spontana möten kan ske, där vi promenerar, fikar, umgås eller bara vistas. Kvaliteten på miljöerna i det offentliga rummet är givetvis viktiga för upplevelsen av hur det är att vistas i Stockholm. Offentliga miljöer som är skräpiga, vandaliserade eller skumt upplysta skapar en känsla av otrygghet. Ett attraktivt offentligt rum kännetecknas av att det är rent, helt, snyggt och överblickbart.

Stockholms stad har idag en gedigen parkplan för samtliga stadsdelar. Det är givetvis bra och riktlinjerna i dessa ska upprätthållas. Staden har därtill ett möbleringsprogram på 70 sidor med detaljerade riktlinjer för hur bland annat bänkar och blomsterurnor ska gestaltas och var de ska placeras. Det är naturligtvis också bra. Strategin för offentliga rum likaså, men den saknar den konkretion som behövs för att skapa en trygg och inbjudande miljö i hela staden. Stadens styrdokument bör därför utvecklas, för tyvärr faller staden på målnöret så länge pusselbitar läggs utan att bilden för pusslet finns närvarande. Att gestaltungsprogram eller kvalitetsprogram tas fram för alla nya större områden kan ses varande en del av denna problematik. Om detta inte görs utifrån ett centralt policydokument så är det lätt hänt att helhetsperspektivet uteblir.

Eftersom det offentliga rummets själva syfte är att vara tillgängligt och inbjudande för alla människor att vistas i på lika villkor krävs också att det finns enkla, tydliga riktlinjer för hur dessa får nyttjas. Dessa riktlinjer måste vara enhetliga över hela staden och följa en noga framtagen policy som gäller för alla stadens torg och parker.

Faktum är att de flesta av stadens torg har förfulats av det ointresse som synes råda. Vi ser en oroväckande framväxt av klotter på diverse anordningar som, tillsammans med bristande underhåll, snarast har permanentats på platserna som blir allt mer nerskräpade. Stockholms stad måste ställa ambitiösa och tydliga krav på estetisk gestaltning avseende exempelvis försäljningstält, utrustning och andra temporära anordningar. En underlåtenhet från stadens sida att göra något åt detta kommer att leda till ytterligare klotter, nedskräpning och därmed en förfulning av Stockholm.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 30 maj 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Joakim Larsson (M) redogör i en motion för vikten av att stadens offentliga miljöer, inte minst torg och parker, håller en hög kvalitet. En förutsättning för att uppnå detta är att det tas fram enkla och tydliga riktlinjer för hur de offentliga miljöerna får användas. Som exempel nämns de parkplaner som stadsdelsnämnderna har tagit fram.

Beträffande stadens torg noterar motionären att dessa i flera fall har förfullats med ökande inslag av klotter, bristande underhåll och nedskräpning. Den negativa utvecklingen befaras komma att fortsätta, om inte staden ställer högre krav på den estetiska gestaltningen av försäljningstält och andra anordningar som kan förekomma på torgen.

Joakim Larsson saknar ett enhetligt uttryck i de tillfälliga anordningar som används under evenemangen i Kungsträdgården. I motionen konstateras att trafik- och renhållningsnämndens (numera trafiknämndens) beslut den 21 maj 2014 om att utreda förutsättningarna för en upprustning av parken och modernisering av evenemangsytan inte har givit något resultat ännu.

Joakim Larsson yrkar på att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt berörda nämnder att under år 2017 gemensamt utarbeta en policy för ett enhetligt uttryck för stadens torg och parker med bäring på såväl permanenta som tillfälliga anordningar.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Kulturnämnden, Trafiknämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

En hög kvalitet på det offentliga rummet är betydelsefullt för en stad med höga ambitioner vad gäller hållbarhet och livskvalitet. Att väl gestaltade och kulturellt innehållsrika miljöer kan bidra till sammanhållning och trygghet framgår av delrapporten ”Staden där vi möts – Arkitektur och kultur i det offentliga rummet”

från Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. I rapporten, som ingick i kommissionens lägesrapport till kommunfullmäktige den 29 maj 2017, framhålls att en positiv utvecklingen av det offentliga rummet inte sker av sig själv utan behöver planeras med tydliga strategier och kontinuerlig uppföljning, vilket också är i överensstämmelse med vad motionären för fram. Stadsledningskontoret anser att staden agerar enligt detta förhållningssätt.

Det offentliga rummet generellt

Trafiknämnden har ansvaret för såväl löpande skötsel som utveckling av stadens torg, med undantag för saluhallstorgen som fastighetsnämnden ansvarar för. Arbetet bedrivs i samråd med respektive stadsdelsnämnd. Inom ramen för detta ansvar har trafiknämnden under 2016 tagit fram ett möbleringsprogram för stadens offentliga miljöer. Programmet ska ligga till grund för val av utrustning vid såväl nyuppförande som upprustning och förnyelse av offentliga miljöer och därigenom skapa ett sammanhållet helhetsintryck. Programmet syftar till att skapa förutsättningar för en väl sammanhållen helhet och en enhetlig stadsbild genom att begränsa sortimentet. Utrustningen avser soffor, bänkar, skräpkorgar, pollare, cykelställ, räcken och urnor med mera. Programmet omfattar även utrustning för tillfälliga evenemang. Avvikelse från programmet kan göras då speciella skäl föreligger.

Torghandel förekommer på ett femtiotal av stadens torg. Stadens föreskrifter om torghandeln på dessa salutorg ("torgstadgan") återfinns i Kommunal författningssamling (Kfs) 2013:25. Avseende torgståndens utformning anges att dessa ska godtas av fastighetsnämnden. Under 2011 genomförde nämnden ett projekt med syftet att utveckla torgstånd med estetiskt tilltalande utformning, vilka idag kan ses på ett flertal av stadens torg. En enhetlig utformning har inte uppnåtts fullt ut då regelverket på denna punkt bygger på frivillighet. I budget 2017 har fastighetsnämnden av kommunfullmäktige getts i uppdrag att, tillsammans med trafiknämnden, se över torgstadgan. Resultatet av översynen kan komma att öka nämndens möjligheter att påverka gestaltningen.

Genom konceptet Levande Stockholm utvecklar trafiknämnden sedan några år nya angreppssätt för att skapa mer levande och attraktiva stadsmiljöer under såväl sommar- som vintertid. Med relativt måttliga insatser i olika samverkanskonstellationer har platser kunnat utvecklas på ett positivt sätt. En rad mindre och medelstora insatser avseende upprustning av offentliga miljöer sker i samarbete med stadsdelsnämnder, fastighetsägare, centrumägare och andra intressenter. Genom de lokala utvecklingsprogrammen, som utvecklas av stadsdelsnämnderna, finns nya förutsättningar att utveckla ytterstadens offentliga miljöer.

Stadsledningskontoret anser sammanfattningsvis inte att det finns behov av något särskilt policydokument avseende gestaltningen av stadens torg och parker.

Kungsträdgården

Trafiknämnden ansvarar för den fysiska skötseln och den generella utvecklingen av Kungsträdgården. Evenemangsdelen av parken ansvarar kulturnämnden för sedan 2015, då stadens avtal med Stockholms handelskammare upphörde. Ansvaret innebär att kulturnämnden driver och utvecklar evenemangsverksamheten i parken. En driftsorganisation etablerades, som fungerar som ett aktivt kompetensstöd kring evenemang både för arrangörer och gentemot andra nämnder och myndigheter. Målet för verksamheten är att evenemangen i Kungsträdgården ska ha en mångfald, där idrott, kultur, samhällsinformation och kommersiella evenemang blandas och stadens kultur- och idrottsliv får stor tillgång till parken. Fastighetsnämnden förvaltar paviljongerna längs med Kungsträdgårdsgatan.

I samband med att staden övertog ansvaret för evenemangsdelen påbörjades en utredning av investeringar i parken. Dåvarande trafik- och renhållningsnämnden beslutade om projektdirektiv den 21 maj 2014. Där föreslås framtagande av ett övergripande gestaltungsprogram och en etappvis utveckling som bland annat omfattar att bygga en ny scen. I direktiven anges att i arbetet med parkens utveckling är det viktigt att säkerställa balansen mellan dess roll som attraktiv grönskande stadspark och dess funktion som evenemangs- och mötesplats. Av trafiknämndens underlag för budget 2018 framgår att utredningen av upprustningen pågår. Medel för upprustning är preliminärt avsatta för åren 2019-2021 och avser bland annat byggande av en ny evenemangsplats. Enligt nämndens tertiärrapport 1 2017 planeras inriktningsbeslut att fattas under hösten 2017.

Stadsledningskontoret konstaterar att det har formulerats uppdrag kring Kungsträdgårdens utveckling i kommunfullmäktiges budget 2017 samt att det pågår ett planeringsarbete kring parkens utveckling. Ytterligare uppdrag anses inte nödvändigt.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att motionen anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 8 juni 2017 följande.

1. Exploateringsnämnden besvarar remissen med kontorets tjänsteutlåtande.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret ställer sig positivt till att styrdokument och rutiner utvecklas så att enhetlighet i uttryck nås för stadens torg och parker. Det finns redan ett antal styrdokument och verktyg som är tänkta att säkerställa bland annat dessa kvaliteter i stadsrummet. Exempel på sådana program är Stockholms möbleringsprogram, Grönare Stockholm och stadsdelarnas parkplaner, vilka också nämns i motionen. I arbetsgruppen Grönare Stockholm, med Stadsträdgårdsmästaren som huvudansvarig, samordnas alla förvaltningarnas syn på gröna frågor.

Revidering av styrdokument och översyn om hur de ska tillämpas behöver göras kontinuerligt. Revidering och uppdatering av dokument skulle också kunna omfatta fler aspekter som till exempel principer och utformning av och i möbleringszoner vid torg och gatumiljöer.

Även andra politiska mål kan behöva beaktas, till exempel gällande att bjuda in allmänhet och andra aktörer till hur det offentliga rummet kan användas och utvecklas, både temporärt och permanent.

För alla större nya områden som planeras tas gestaltungsprogram och/eller kvalitetsprogram fram. Tydlighet i mål och tillämpning av styrdokument betyder mycket för att nå en god utveckling.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 maj 2017 att godkänna och överlämna fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Lisa Fuglesang (KD) som hänvisade till reservation anförd av Moderaterna.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Finansroteln har remitterat en motion (2017:3) av Joakim Larsson (M) om en policy för stadens torg och parker (dnr 106-219/2017).

Motionären föreslår att berörda nämnder uppdras att under 2017 gemensamt utarbeta en policy för ett enhetligt uttryck för stadens torg och parker med bäring på såväl permanenta som tillfälliga anordningar.

2011 genomförde fastighetskontoret ett projekt för förnyelse av torgstånden i Stockholms stad. Projektet genomfördes efter dialog med torghandlare, trafikkontoret/stadsmiljö, miljöförvaltningen, stadsmuseum, skönhetsrådet samt

rådet för funktionshinderfrågor (dåvarande fastighetsnämndens handikappråd). Syftet var att få fram ett för allmänheten mer estetisk tilltalande torgstånd och att skapa en bättre arbetsmiljö för handlarna. Då den förslagna utformningen av torgstånden även förbättrade möjligheten till försäljning vintertid togs den emot positivt av handlarna och kan idag ses på ett flertal av stadens torg.

Norrmalmstorg innan ny salutätslösning.

Norrmalmstorg med ny salutätslösning.

Under året har fastighetsnämnden och trafiknämnden fått i uppdrag att se över torgstadgan och utreda hur regelverket kan formas så att torghandel uppstår på fler torg samt ökar nyttjandegraden av torgen.

Enligt nuvarande regelverk är gestaltningen inte styrande utan bygger på frivillighet. Ett mer styrande regelverk/policy för stadens torg med syfte att skapa en enhetlig och mer estetisk gestaltning för samtliga torgstånd välkomnas. Detta är idag inte möjligt i enlighet med nuvarande torgstadga.

Fastighetskontoret utövar vid upplåtelse av den traditionella torghandeln myndighetsutövning reglerat av torgstadgan. Övrig torgyta på allmän mark har trafikkontoret ansvar för och deras upplåtelse sker med polistillstånd. Två olika förvaltningar, två olika regelverk, samma torg. Troligt är att hanteringen skulle bli tydligare om alla upplåtelser på torgen låg under en förvaltning. Detta skulle ge möjlighet till ett nytt förhållningssätt för hur platsen organiseras och förvaltas och möjliggöra en flexiblare användning.

Torgen är viktiga inslag i stadsbilden, inte minst i ytterstaden, och bidrar till stadens mångfald. Vidare bidrar de även till att öka attraktiviteten i en stadsdel – en välbesökt plats uppfattas som trygg, vilket skapar goda förutsättningar för ett väl fungerande socialt stadsliv. Den urbana utvecklingen går mot mer gränsöverskridande aktiviteter och i den växande staden behöver de offentliga platser, som torgen är, användas på ett flexibelt sätt. Att möjliggöra för mer kultur på de lokala torgen skulle till exempel vara ett sätt att ytterligare förstärka torgen som mötesplats, något som styrks i kulturförvaltningens rapport *Tillfällig arkitektur ger*

plats för kultur. Ur denna rapport kan man läsa att stadens rum inte är tillräckligt rustade för en ökande användning av evenemangskaraktär.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2017 följande.

1. att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.
2. att förklara beslutet omedelbart justerat.

Reservation anfördes av Sophia Granswed m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen besvarar de delar av motionen som berör kulturförvaltningens ansvarsområde där Kungsträdgården ingår.

Kulturförvaltningen anser att det är viktigt att Kungsträdgården värnas och utvecklas för att stå sig som ett av Stockholms vackraste offentliga rum, för vardag och fest och för alla Stockholmare och besökare. Kulturförvaltningen bedömer att det pågående samarbetet med trafikkontoret och andra berörda förvaltningar kommer att leda till en utveckling av Kungsträdgården som ligger i linje med de stora värden som denna plats har.

Kulturförvaltningen menar att olika platser i Stockholm har olika förutsättningar när det gäller gestaltning och vilka uttryck som är lämpliga. Ett enhetligt uttryck över hela staden bedöms inte som rimligt eller önskvärt. Kulturförvaltningen bedömer att olika stadsrums och parkers karaktärer och kvaliteter ska vara vägledande för gestaltungsuppdrag.

Förslaget att besluta om uppdrag att ta fram en policy ligger i linje med trafikkontorets pågående arbete med en strategi för offentliga rum. Kulturförvaltningen bedömer att strategin kommer att kunna bli ett bra verktyg som tillgodoser det motionen tar upp. Kulturförvaltningen bedömer därför att någon ny policy inte behöver tas fram.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2017 följande.

1. Trafiknämnden beslutar att som svar på remissen överlämna kontorets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Mikael Valier (KD) som hänvisar till reservation anförd av Moderaterna.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 juli 2017 har i huvudsak följande lydelse.

I oktober 2015 övertog staden drift, underhåll och upplåtelse av parken Kungsträdgården från Stockholms handelskammare. Sedan dess har trafikkontoret, kulturförvaltningen, idrotts-förvaltningen och fastighetskontoret samarbetat för att förbättra parken.

Kommunfullmäktige har i budget 2017 lämnat följande uppdrag: Kulturnämnden ska samverka med trafiknämnden i syfte att öka och förenkla närvaron av kultur i det offentliga rummet. I samråd med trafiknämnden ska Kungsträdgården särskilt utredas och utvecklas för ett bättre nyttjande av parken. En vision tas nu fram och arbetet ska vara färdigt under hösten 2017.

Ett program för utformning av en ny evenemangsplats i Kungsträdgården har upprättats av trafikkontoret. Programmet utgör underlag för kommande projektering och genomförande.

Trafikkontoret har det övergripande ansvaret för utformning, drift och underhåll av stadens gator, torg och kajer. I det ansvaret ingår även Kungsträdgården som är en av stadens sex kommuncentrala parker. I förslaget till trafik- och gatumiljöplan för city som är ute på remiss t.o.m. 31 augusti 2017 presenteras en övergripande långsiktig åtgärdsplan för Kungsträdgården.

Trafikkontoret arbetar också med en strategi för offentliga rum, en inriktning och vägledning för stadens planering. Strategins syfte är att ge en tydligare beskrivning av stadens gator, torg och kajers roll som mötesplats i en växande stad. Den tar också upp olika kontors och förvaltningars roller och ansvar inom staden.

Trafikkontoret anser att olika platser i Stockholm har olika förutsättningar när det gäller gestaltning, funktioner och vilka uttryck som är lämpliga. Ett enhetligt uttryck över hela staden bedöms inte som rimligt eller önskvärt. Trafikkontoret bedömer att olika stadsrums och parkers karaktärer och kvaliteter ska vara vägledande för gestaltungsuppdrag.

Trafikkontoret anser att det är viktigt att Kungsträdgården värnas och utvecklas som ett av Stockholms vackraste offentliga rum, för alla Stockholmare och besökare. Trafikkontoret bedömer att det pågående program- och visionsarbetet och samarbetet med berörda förvaltningar kommer att leda till en utveckling av Kungsträdgården som ligger i linje med de stora värden som denna plats har.

Förslaget om en policy ligger i linje med trafikkontorets pågående arbete med en strategi för offentliga rum. Trafikkontoret bedömer att strategin kommer att kunna bli ett bra verktyg som tillgodoser det behov som tas upp i motionen. Trafikkontoret bedömer därför att någon ny policy inte behöver tas fram.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2017 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av motion från Joakim Larsson, Moderaterna, om en policy för stadens torg och parker.
2. Omedelbar justering.

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Bäck (V), Kjell Backman m.fl. (alla S) och Mariana Moreira Duarte m.fl. (alla MP), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Både stadsdelsnämndernas parkplaner, stadens möbleringsprogram och policydokumentet Grönare Stockholm (som fastställdes av kommunfullmäktige den 13 februari i år) handlar om utformning och skötsel av parker och torg. För evenemang finns villkor för hur arrangemangen ska utformas, exempelvis vad gäller tillgänglighet.

Förvaltningen menar därför att det inte finns något behov av ännu en policy med enhetliga riktlinjer för torg och parker. Befintliga dokument som tar upp utformning och skötsel av parker och torg är tillräckliga. Dock behöver riktlinjer för utformning av tillfälliga tält, bodar, möblemang och andra anordningar skärpas och göras mer enhetliga för att skapa utseendemässigt mer attraktiva miljöer.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2017 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Det är fastighetsnämnden, som utifrån kommunens lokala föreskrifter om torghandel ansvarar för upplåtelser av torgplatser och gatumarknader. Det är också fastighetsnämnden som ansvarar för att salutorgen utvecklas. I samband med budget för 2017 har fastighetsnämnden tillsammans med trafiknämnden fått i uppdrag att se över de lokala föreskrifterna för torghandeln samt utreda hur regelverket kan utformas så att torghandel uppstår på fler torg samt att nyttjandegraden av torgen ökar.

Det finns många behov och önskemål om aktiviteter och verksamheter som ska rymmas på stadens torg, gator, parker och kajer. Det kan vara evenemang av olika slag, torghandel, återvinningsstationer, skräpkorgar och soffor, reklamskyltar, allmänna toaletter, låncyklar och allmän cykelparkering samt tunnelbaneuppgångar.

Parker och torg är viktiga inslag i stadsmiljön. Underhållet och gestaltningen av den fysiska miljön är en förutsättning för att skapa en trivsamt miljö. Platser som är trivsamma och omhändertagna vill besökare vistas längre i. Det lokala torget bör vara en samlingsplats som levandegör hela stadsdelen genom att skapa förutsättningar för sociala möten och aktiviteter som attraherar flera målgrupper.

Förvaltningen anser att för att uppnå ett fungerande stadsliv och en bra stadsmiljö är gestaltningen samt utformningen av de offentliga rummen och dess anläggningar av största betydelse.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2017 följande.

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att god gestaltning, skötsel och gott underhåll av det offentliga rummet är viktigt för att uppnå stadens mål om en levande och trygg stadsmiljö.

”Utrymmet mellan husen” är ett begrepp som används bland annat i hållbarhetskommisionens arbete, som pågår i Stockholms stad sedan 2015. Kommissionen har bland annat till uppgift att utreda det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling. I den senaste delrapporten

beskrivs bland annat att ”det offentliga rummet binder samman Stockholms olika delar och utgör spelplats för stadslivet. Omhändertagandet och utvecklingen av stadens gemensamma rum är därför avgörande för att skapa en sammanhållen stad. Arkitektoniskt väl gestaltade och kulturellt innehållsrika offentliga stadsrum kan främja såväl social sammanhållning, som en mer levande och attraktiv närmiljö för medborgare i hela staden.”

Nu i maj har förslaget till ny trafik- och gatumiljöplan för Stockholms city presenterats och kommer att skickas ut på remiss. Planen innehåller flera olika förslag kring utformning av gator, trottoarer och andra offentliga platser, bland annat syftande till att nå målen i Vision för City 2030. Mer grönska, fler miljöer för barn, bredare trottoarer och mindre plats för bilparkering på gatorna är några av åtgärderna.

Eftersom hållbarhetskommissionen inte slutredovisat sitt arbete, men redan nu visat att denna fråga kommer att belysas i deras rapport, att en ny trafik- och gatumiljöplan tas fram just nu samt att parkplan och möbleringsprogram redan finns framtagna så anser förvaltningen att ännu en policy eller riktlinje inte behöver tas fram för den permanenta utformningen av det offentliga rummet.

Förvaltningen delar motionärens uppfattning om att staden behöver styrmedel för att säkerställa en god gestaltning vid tillfälliga evenemang i det offentliga rummet. Förvaltningen vill poängtera vikten av att dessa tas fram i samarbete mellan berörda aktörer.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (alla M) enligt följande.

Det offentliga rummet – gator och trottoarer, torg och parker, kajer och lekplatser – är en väsentlig del av varje stad. Det är i ”utrymmet mellan husen” som spontana möten kan ske, där vi promenerar, fikar, umgås eller bara vistas. Kvaliteten på miljöerna i det offentliga rummet är givetvis viktiga för upplevelsen av hur det är att vistas i Stockholm. Offentliga miljöer som är skräpiga, vandaliserade eller skumt upplysta skapar en känsla av otrygghet. Ett attraktivt offentligt rum kännetecknas av att det är rent, helt, snyggt och överblickbart.

Stockholms stad har idag en gedigen parkplan för samtliga stadsdelar. Det är givetvis bra och riktlinjerna i dessa ska upprätthållas. Staden har därtill ett möbleringsprogram på 70 sidor med detaljerade riktlinjer för hur bland annat bänkar och blomsterurnor ska gestaltas och var de ska placeras. Det är naturligtvis också bra. Exploateringskontoret förhåller sig i sitt svar på motionen positivt till att stadens styrdokument kan utvecklas, men tyvärr faller staden på målnöret så länge pusselbitar läggs utan att bilden för pusslet finns närvarande. Att gestaltningsprogram och/eller kvalitetsprogram tas fram för alla nya större områden kan ses varande en del i denna problematik. Om detta inte görs utifrån ett centralt kopplat policydokument så är det lätt hänt att helhetsperspektivet uteblir.

Eftersom det offentliga rummets själva syfte är att vara tillgängligt och inbjudande för alla människor att vistas i på lika villkor krävs också att det finns enkla, tydliga riktlinjer för hur dessa får nyttjas. Dessa riktlinjer måste vara enhetliga över hela staden och följa en noga framtagen policy som gäller för alla stadens torg och parker.

Faktum är att de flesta av stadens torg har förfulats av det ointresse som synes råda. Vi ser en oroväckande framväxt av klotter på diverse anordningar som, tillsammans med bristande underhåll, snarast har permanentats på platserna som blir allt mer nerskräpade. Ju fler platser, och med en tilltagande frekvens, kommer detta ofog att sprida sig vidare i stadsmiljön. Stockholms stad måste ställa ambitiösa och tydliga krav på estetisk gestaltning avseende exempelvis försäljningstält, utrustning och andra temporära anordningar. En underlåtenhet från stadens sida att göra något åt detta kommer obönhörligen att leda till ytterligare klotter, nedskräpning och därmed en förfulning av Stockholm.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (alla M) enligt följande.

Det offentliga rummet – gator och trottoarer, torg och parker, kajer och lekplatser – är en väsentlig del av varje stad. Det är i ”utrymmet mellan husen” som spontana möten kan ske, där vi promenerar, fikar, umgås eller bara vistas. Kvaliteten på miljöerna i det offentliga rummet är givetvis viktiga för upplevelsen av hur det är att vistas i Stockholm. Offentliga miljöer som är skräpiga, vandaliserade eller skumt upplysta skapar en känsla av otrygghet. Ett attraktivt offentligt rum kännetecknas av att det är rent, helt, snyggt och överblickbart.

Eftersom det offentliga rummets själva syfte är att vara tillgängligt och inbjudande för alla människor att vistas i på lika villkor krävs också att det finns enkla, tydliga riktlinjer för hur dessa får nyttjas. Dessa riktlinjer måste vara enhetliga över hela staden och följa en noga framtagen policy som gäller för alla stadens torg och parker.

Ett i sammanhanget konkret exempel på motsatsen är Kungsträdgården. Den samlade bilden av Kungsträdgården respekterar inte Norrmalms parkplan som uttryckligen anger att Kungsträdgårdens skönhet och kulturhistoria ska värnas och utvecklas. Kungsträdgården ska rustas upp och moderniseras med en ny evenemangsyta. Detta har vi drivit länge och ett utredningsbeslut fattades också på trafik- och renhållningsnämnden den 21 maj 2014 där Stockholms stads trafikkontor uppdrogs att utreda förutsättningarna för projektet. Tyvärr har inte den socialdemokratiskt ledda majoriteten tagit detta vidare, och om inget görs riskerar det snarare att bidra till att parken i framtiden ges ett skamfilat rykte. En underlåtenhet från stadens sida att göra något åt detta kommer obönhörligen att leda till ytterligare klotter, nedskräpning och därmed en förfulning av Stockholm.

Vi konstaterar att fastighetskontoret delar uppfattningen att det finns mycket att göra avseende gestaltningsfrågor men att gestaltningsfrågor bygger på frivillighet enligt nuvarande regelverk. I stadens budget för 2017 gavs fastighetsnämnden och trafiknämnden i uppdrag att se över torgstadgan och utreda hur regelverket kan formas så att torghandel uppstår på fler torg samt ökar nyttjandegraden av torgen. Detta arbete behöver utvecklas till att även innehålla gestaltningsfrågor och renhållning.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Sophia Granswed m.fl. (alla M), enligt följande.

Se under exploateringsnämnden.

Trafiknämnden

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (alla M) enligt följande.

Det offentliga rummet – gator och trottoarer, torg och parker, kajer och lekplatser – är en väsentlig del av varje stad. Det är i ”utrymmet mellan husen” som spontana möten kan ske, där vi promenerar, fikar, umgås eller bara vistas. Kvaliteten på miljöerna i det offentliga rummet är givetvis viktiga för upplevelsen av hur det är att vistas i Stockholm. Offentliga miljöer som är skräpiga, vandaliserade eller skumt upplysta skapar en känsla av otrygghet. Ett attraktivt offentligt rum kännetecknas av att det är rent, helt, snyggt och överblickbart.

Stockholms stad har idag en gedigen parkplan för samtliga stadsdelar. Det är givetvis bra och riktlinjerna i dessa ska upprätthållas. Staden har därtill ett möbleringsprogram på 70 sidor med detaljerade riktlinjer för hur bland annat bänkar och blomsterurnor ska gestaltas och var de ska placeras. Det är naturligtvis också bra. Olika platser i Stockholm har olika förutsättningar när det gäller gestaltning och vilka uttryck som är lämpliga, men tyvärr faller staden på målnöret så länge pusselbitar läggs utan att bilden för pusslet finns närvarande. Att gestaltningsprogram eller kvalitetsprogram tas fram för alla nya större områden kan ses varande en del i denna problematik. Om detta inte görs utifrån ett centralt kopplat policydokument så är det lätt hänt att helhetsperspektivet uteblir.

Eftersom det offentliga rummets själva syfte är att vara tillgängligt och inbjudande för alla människor att vistas i på lika villkor krävs också att det finns enkla, tydliga riktlinjer för hur dessa får nyttjas. Dessa riktlinjer måste vara enhetliga över hela staden och följa en noga framtagen policy som gäller för alla stadens torg och parker.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (alla M) enligt följande.

Till förmån för vårt yrkande att nämnden skulle föreslå att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Bäck (V), Kjell Backman m.fl. (alla S) och Mariana Moreira Duarte m.fl. (alla MP), enligt följande.

Motionen handlar i stort enbart om torg och parker i Stockholms innerstad och bortser helt från exempelvis det arbete med en reviderad parkplan som Farsta stadsdelsförvaltning bedriver i samverkan med trafikkontoret och som kommer att behandlas i Farsta Stadsdelsnämnd senare under 2017.